

Katowice, 16 grudnia 2017 roku,

dr hab. Małgorzata Myśliwiec

Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Ocena osiągnięcia naukowego:

**„Systemy partyjne jako obszar badań artykulacji interesów mniejszościowych”
oraz pozostałego dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr. Dominiki Kasprowicz**

1. Sylwetka zawodowa Habilitantki

Pani dr Dominika Kasprowicz jest absolwentką Akademii Pedagogicznej (dzisiejszego: Uniwersytetu Pedagogicznego) im. KEN w Krakowie. W 2005 roku ukończyła na tej uczelni studia magisterskie w Instytucie Politologii. W tym samym roku stała się uczestniczką międzynarodowego programu studiów doktoranckich Akademii Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego pod opieką naukową prof. dr. hab. Joanny Kurczewskiej oraz prof. dr. hab. Andrzeja Antoszewskiego. Zakwalifikowanie do tak elitarnego programu i możliwość współpracy z wybitnymi przedstawicielami polskiej nauki zasługują na szczególne słowa uznania.

W 2010 roku w macierzystej uczelni Habilitantka obroniła pracę doktorską, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Katarzyny Sobolewskiej-Myślik. 23 września tegoż roku Rada Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie nadała jej stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Jak informuje przedłożony w dokumentacji postępowania odpis dyplomu doktorskiego tytuł dysertacji brzmiał: „Współczesne partie skrajnie prawicowe w Europie Zachodniej i Środkowej. Analiza porównawcza”. Jednak w autoreferacie zamieszczona została informacja o innym jego brzmieniu: „Populistyczna skrajna prawica w Europie Zachodniej i Środkowej. Analiza porównawcza”. Ową pomyłkę należy zapewne traktować jako ludzki błąd wynikający z nieuwagi. Powinien on jednak być przestrożą dla Habilitantki,

która aspiruje do uzyskania samodzielności naukowej. Zmiana brzmienia tematu pracy – szczególnie w przypadku promowania prac doktorskich przez samodzielnych pracowników nauki – wiąże się bowiem z koniecznością przeprowadzenia koniecznych procedur, wymaganych przepisami prawa, takie postępowania regulującymi. Dowolność sformułowań oraz nieuwaga w takich przypadkach jest absolutnie niedopuszczalna i może pociągać za sobą poważne w skutkach konsekwencje.

Przebieg pracy zawodowej Pani dr. Dominiki Kasprowicz jest związany z miastem Krakowem. W latach 2005-2011 pracowała w Instytucie Politologii na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN, na stanowisku asystenta. Od 2011 do 2016 roku była zatrudniona w tej samej jednostce naukowej na stanowisku adiunkta. Od 2016 roku jest adiunktem w Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Podsumowując sylwetkę zawodową należy stwierdzić, że Habilitantka posiada duże doświadczenie w zakresie pracy i współpracy naukowej oraz dydaktycznej w znaczących, polskich ośrodkach uniwersyteckich.

2. Ocena osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zm.)

2.1 Wstępna charakterystyka osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe, określone przez przepisy art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zm.), Pani dr Dominika Kasprowicz przedłożyła zbiór 20 publikacji powiązanych tematycznie pt. *Systemy partyjne jako obszar badań artikulacji interesów mniejszościowych*. Trzy z nich stanowią monografie, jedną pracę zbiorową pod redakcją, a szesnaście artykuły w czasopismach naukowych i rozdziały w monografiach.

Wśród trzech wskazanych przez Habilitantkę monografii znajduje się jedno opracowanie samodzielne, jedno przygotowane przez zespół, którym Habilitantka

kierowała oraz jedno, przygotowane przez zespół kierowany przez prof. dr hab. Romana Bäckera, w którym partycypowała jako uczestniczka.

Wskazując na pierwszą, wymienioną w autoreferacie monografię należy zauważyć, że jej tytuł znów nie zgadza się ze stanem rzeczywistym. W przedłożonym dokumencie, sporządzonym przez Habilitantkę brzmi on bowiem następująco: *Populistyczna skrajna prawica jako obszar badawczy*. Natomiast dołączona do dokumentacji postępowania praca nosi tytuł *Populistyczna radykalna prawica jako obszar badawczy*. Owa niestaranność przygotowania dokumentacji w postępowaniu habilitacyjnym zasługuje na powtórzenie zamieszczonej powyżej uwagi, że samodzielność naukowa musi się jednak wiązać z dużą precyzją w tym względzie. Owa sprawa natury technicznej – choć niezmiernie ważna – nie zmienia jednak mojej ogólnej, bardzo pozytywnej oceny faktu przedłożenia przez Habilitantkę samodzielnie przygotowanej monografii. Pomimo tego, że obecne wymagania związane z koniecznością uzyskiwania znacznej liczby punktów za publikacje naukowe skłaniają wielu przedstawicieli naszej dyscypliny do ogłaszania wyników badań głównie w czasopiśmie, trudno mi sobie wyobrazić dojrzałego badacza, który nie podsumowałby wyników wieloletnich często prac publikacją samodzielnej monografii. Posiadanie tego typu osiągnięcia w dorobku przedstawiciela nauk humanistycznych lub społecznych jest w moim przekonaniu bardzo ważne i również w tym przypadku zasługuje na słowa uznania.

Druga monografia zatytułowana jest *Politics, society and the economy in contemporary Poland. An introduction*. I w tym przypadku można mieć zastrzeżenia co do sposobu przedstawienia w autoreferacie tytułu. W języku angielskim są one bowiem z reguły pisane wielkimi literami. Abstrahując jednak od rozważań natury językowo-technicznej, samo przygotowanie monografii jako efektu prac kierowanego przez Habilitantkę zespołu oceniam bardzo wysoko. Przygotowanie tego typu publikacji świadczy o umiejętności skutecznego stworzenia i kierowania zespołem badawczym, co w realiach konieczności pozyskiwania grantów jest bardzo istotne.

Trzecia z wymienionych monografii, zatytułowana *Metodologia badań politologicznych*, jest efektem prac zespołu kierowanego przez prof. dr hab. Romana Bäckera. Bardzo wysoko oceniam udział Habilitantki w tym projekcie. Wskazuje on na wysoki poziom kompetencji i umiejętności w zakresie związanym z tworzeniem ram metodologicznych dla przyszłych prac naukowców, reprezentujących nauki o polityce.

Włącznie w zespół pracujący pod kierunkiem tak wybitnego politologa świadczy także o dużym zaangażowaniu w prace środowiska politologicznego w Polsce.

Jednym z elementów dorobku wskazanego przez Habilitantkę w ramach zbioru 20 publikacji powiązanych tematycznie jest praca zbiorowa pod redakcją prof. dr hab. Katarzyny Sobolewskiej-Myślik oraz dr. Dominiki Kasprowicz pt.: *SPACE – socio-political alternatives in central Europe*. Opracowanie to jest pokłosiem współpracy naukowej zespołu, którym Habilitantka kierowała w ramach współpracy z Międzynarodowym Funduszem Wyszehradzkim. Również i tą publikację należy ocenić bardzo wysoko. Umiejętność stworzenia przez młodą badaczkę międzynarodowego zespołu oraz zaproszenie do współpracy autorytetu naukowego w osobie Pani prof. dr hab. Katarzyny Sobolewskiej-Myślik zasługuje na najwyższe słowa uznania.

Ważnym elementem wskazanego osiągnięcia naukowego jest szesnaście artykułów w punktowanych czasopismach naukowych i rozdziałów w monografiach. 9 z nich zostało przygotowanych samodzielnie, a siedem jest rezultatem współpracy naukowej z innymi badaczami. Co ważne: teksty te podsumowują kolejne etapy badań, prowadzonych przez Habilitantkę w ramach 12 krajowych i międzynarodowych projektów, zrealizowanych na przestrzeni zaledwie sześciu lat. Wskazuje to na znaczne zaangażowanie Pani dr. Dominiki Kasprowicz zarówno w prowadzenie prac badawczych zarówno na gruncie polskim, jak i włączanie się w projekty międzynarodowe, co w świetle wymagań, stawianym dziś młodym naukowcom, należy ocenić niezwykle wysoko.

2.2 Ocena podjętego problemu badawczego

Analiza przedłożonego do oceny dorobku naukowego potwierdza informację zamieszczoną w autoreferacie, że główny obszar zainteresowań badawczych autorki koncentruje się wokół problemów partii politycznych i systemów partyjnych. Co jednak szczególnie interesujące i oryginalne: Habilitantka nie zdecydowała się na badanie najbardziej wpływowych podmiotów, działających w wybranych systemach partyjnych, ale poświęciła sporo uwagi ugrupowaniom uważanym za marginalne (głównie populistycznym, a w szczególności populistycznej radykalnej prawicy, a także partiom „nowym” oraz partiom regionalnym). Są to zdecydowanie podmioty, które nie dominują

w dyskursie i praktyce społecznej oraz politycznej współczesnych państw. Starają się jednak coraz skuteczniej reprezentować w przestrzeni publicznej i politycznej cele różnych grup interesu, do tej pory uważanych za marginalne. W tym kontekście za ciekawą należy uznać przyjętą przez Habilitantkę hipotezę, iż prognostykiem trwałości lub zmiany systemów demokracji przedstawicielskiej obok siły reprezentacji interesów większości, jest obecność, możliwości, sposoby i zakres realizacji interesów grup mniejszościowych, zwłaszcza w tej części pola polityki, która tradycyjnie przypisana jest partiom politycznym. Takie podejście należy uznać za szczególnie cenne. Nazbyt często bowiem uwagę badaczy przyciągają zjawiska dominujące w danym momencie. Natomiast te, które pozornie wydają się być marginalne, lub jedynie „medialnie chwytliwe” (cytuując Habilitantkę), zwykle nie stają się przedmiotem rzetelnych i pogłębionych analiz. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest brak dostatecznej wiedzy na temat zjawisk, które w sprzyjających im okolicznościach (np. w czasie kryzysu gospodarczego) mogą wyraźnie zyskać na znaczeniu zarówno w kontekście społecznym, jak i politycznym.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że podjęty przez Habilitantkę problem badawczy jest oryginalny na gruncie nauk o polityce i co ważne: nie tylko na gruncie polskim. Na szczególne wyróżnienie w tym zakresie zasługuje przedstawienie propozycji w zakresie sposobów badania zjawisk związanych z przejawami artykulacji interesów politycznych przez podmioty działające w we współczesnych systemach politycznych i często uważane do tej pory za ich marginalne części składowe. Do kwestii metodologicznych odniosę się jeszcze w dalszej części recenzji, jednak ów aspekt uważam za bardzo istotny wkład Habilitantki w rozwój dyscypliny jaką są nauki o polityce. Pomimo faktu, że temat partii populistycznych, a także ugrupowań radykalnej prawicy był wcześniej podejmowany niejednokrotnie przez uznanych badaczy zarówno na gruncie polskim, jak i międzynarodowym, to jednak podejście Pani dr. Dominiki Kasproicz, oparte na zasadach paradygmatu pragmatycznego, jest bez wątpienia próbą oryginalnego rozwiązania badanego problemu. Trudno bowiem nie zauważyć, że wcześniejsze opracowania często przedstawiały owo zagadnienie na poziomie bardzo ogólnym, związanym z deskrypcją określonych partii lub przedstawieniem osiągniętych przez nie wyników wyborczych. Dopiero w ostatnich latach ową lukę zaczęto uzupełniać, proponując nowe metody badania owych zjawisk oraz podejmując analizę porównawczą. Ów ostatni aspekt również postrzegam jako oryginalny wkład Habilitantki w rozwój reprezentowanej dyscypliny naukowej. W przedstawionych opracowaniach podjęta

została zarówno problematyka partii populistycznych oraz radykalnej prawicy w państwach Europy Środkowej, jak i na arenie państw leżących w innych częściach naszego kontynentu.

Co ważne, wyniki badań przeprowadzonych przez Panią dr. Dominikę Kasprowicz i przedłożone jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym zostały opublikowane po 2010 roku. Oznacza to że przedstawiały już pierwsze wnioski, dotyczące funkcjonowania współczesnych systemów politycznych, działających w warunkach globalnego kryzysu gospodarczego. Oznacza to, że wymienione publikacje mogą przyczynić się w znacznym stopniu do zrozumienia mechanizmów zmiany w zakresie działania badanych systemów, a przez to także do zrozumienia zasad działania współczesnych demokracji. Można zatem powiedzieć, że poza ciekawym aspektem merytorycznym i metodologicznym, przedłożone osiągnięcie naukowe może mieć także aspekt praktyczny.

2.3 Ocena metodologiczna osiągnięcia naukowego

Jak zaznaczono już powyżej, najmocniejszą stroną przedstawionego osiągnięcia naukowego jest jego aspekt metodologiczny. Jak zauważa sama Habilitantka, jest ono ulokowane w paradygmacie pragmatycznym. Oznacza to, że zastosowanie różnych podejść oraz korzystanie z wybranych narzędzi zbierania danych czy technik analizy uzależnione zostało od potrzeb kolejno realizowanych projektów badawczych. Dopiero szczegółowe określenie celów badawczych pozwalało na przygotowanie odpowiednich scenariuszy metodologicznych, szczegółowo opisanych w autoreferacie. Właściwe zastosowanie poszczególnych metod i technik, powstałych na gruncie konkretnych światopoglądów, wpisuje się idealnie w główne założenie podejścia pragmatycznego, czyli stwierdzenia, że za prawdziwe uznaje się to, co w danym czasie jest skuteczne. Niewątpliwie zastosowanie metod łączących zarówno pozyskiwanie, gromadzenie i analizę danych ilościowych, jak i jakościowych, pozwala na lepsze wyjaśnienie badanych problemów.

Dane, które stały się podstawą do przygotowania publikacji, przedstawionych do oceny jako osiągnięcie naukowe w prowadzonym postępowaniu habilitacyjnym, zostały pozyskane w trakcie realizacji siedmiu projektów międzynarodowych i pięciu projektów krajowych. W dziewięciu z nich Habilitantka występowała w roli kierownika, a w trzech

jako wykonawca. Zważywszy na niedługi okres, jaki dzieli moment uzyskania przez Panią dr. Dominikę Kasprowicz stopnia doktora od złożenia wniosku w postępowaniu habilitacyjnym, należy ów wynik uznać za imponujący. Współpraca z takimi ośrodkami naukowymi jak Uniwersytet Viadrina, Uniwersytet Środkowo-Europejski w Budapeszcie, Uniwersytet Palackiego w Brnie, Instytut Spraw Publicznych w Bratysławie, Centrum Badań nad Demokracją Bezpośrednią z Aarau, czy z Fundacją Eberta, a także kierowanie zespołem lub udział w takich projektach jak COST, EUVOX, czy SPACE świadczy nie tylko o umiejętności merytorycznego zaproponowania ciekawych projektów badawczych, ale także o wysokim poziomie ich konstrukcji metodologicznej.

2.4 Ocena merytoryczna

Dorobek naukowy Pani dr. Dominiki Kasprowicz jest niezwykle bogaty. Zawiera on zarówno rozważania teoretyczne, rezultaty badań empirycznych, jak również wyniki analizy danych zastanych. Dotyczą one czterech różnych, choć powiązanych ze sobą, obszarów badawczych.

Pierwszy z nich wiąże się z działaniem w ramach systemów politycznych ugrupowań, które nie są partiami o wysokim poziomie relewancji. Habilitantka wzięła w jego ramach pod uwagę przykłady europejskie, analizując przypadki ugrupowań zaliczanych do populistycznej radykalnej prawicy, a także inne partie populistyczne, partie „nowe” oraz partie regionalne. Najwięcej miejsca w ramach tego obszaru zajmują rezultaty badań dotyczących pierwszego z wymienionych typów ugrupowań, zaliczanych do populistycznej radykalnej prawicy. Ów element stanowi rozwinięcie wyników uzyskanych w pracy doktorskiej. Wysoko oceniam taki przebieg procesu badawczego. Habilitantka, dysponując już sporą wiedzą, postanowiła wykorzystać ją do twórczego i interesującego rozwinięcia tematu poprzez uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych. Zaowocowało to wartościowymi publikacjami oraz wniesieniem nowych elementów do stanu wiedzy w zakres nauk o polityce. Niewątpliwie można do nich zaliczyć informacje o stosunku ugrupowań należących do wspomnianego nurtu ideologicznego do normatywnych i aksjologicznych ram systemu politycznego, w tym do systemu demokracji przedstawicielskiej. Przedstawione wnioski dotyczyły także zaobserwowanego zjawiska interkonektywności zachodzącego w obrębie systemu politycznego, a opisanego wcześniej głównie na

gruncie informatyki. Habilitantka wskazała również na przyczyny powstania nowych ugrupowań zaliczanych do populistycznej radykalnej prawicy, uznając za najważniejsze z nich działania innych partii politycznych oraz mediów. W ten sposób wypełniła nieobecną w polskiej literaturze przedmiotu tematykę skutków obecności ugrupowań radykalnej skrajnej prawicy w systemie politycznym i na jego pograniczu, gdzie ich postulaty i działania traktowane są głównie w kategoriach zagrożenia dla systemu demokracji przedstawicielskiej.

Drugi obszar dorobku stanowią badania nad partiami populistycznymi oraz nad populizmem jako formą komunikacji. W tym zakresie za szczególnie ważne i wnoszące nowe elementy do stanu wiedzy są badania porównawcze, dotyczące konceptualizacji pojęcia „populizm” oraz opis tego zjawiska na przykładzie trzech państw nowych demokracji (Bułgarii, Rumunii i Polski), w których najnowszej historii zjawisko populizmu odegrało istotną rolę w procesach politycznej komunikacji. Ważne i nowatorskie są również badania mające na celu określenie wpływu komunikatu populistycznego na społeczeństwa państw Unii Europejskiej.

Trzeci obszar badań, prowadzonych przez Habilitantkę, wiąże się z analizą problemu partii „nowych”. Jest to szczególnie interesujące pole badawcze w kontekście dat publikacji poszczególnych opracowań, przedstawionych jako osiągnięcie naukowe do oceny w postępowaniu habilitacyjnym. Wszystkie ukazały się bowiem po 2008 roku, czyli po rozpoczęciu światowego kryzysu gospodarczego, który – w niektórych przypadkach – radykalnie zmienił kształt państwowych systemów partyjnych i zrewolucjonizował formy rywalizacji politycznej. W tym zakresie, do najważniejszych elementów wniesionych przez Habilitantkę do literatury przedmiotu należy zaliczyć problem alternatywnych, w stosunku do partyjnej, form aktywności politycznej obywateli, krytyczna analiza tradycyjnie rozumianych funkcji partii politycznych (w tym ich znaczenia oraz zmieniających się relacji z otoczeniem, a w szczególności z szeroko rozumianymi grupami interesu) oraz wskazanie nowych, alternatywnych instytucji prezentacji interesów grupowych. Niezwykle ciekawe są również rozważania dotyczące partii pozaparlamentarnych, ich wpływu na działanie systemu politycznego oraz konkluzja, że jednak partyjność – nawet ta „trzecioliigowa” - ma znaczenie.

Czwartym obszarem badań, prowadzonych przez Panią dr. Dominikę Kasprowicz, są badania na temat komunikacji politycznej (głównie wyborczej). Na szczególną uwagę zasługuje w tym kontekście opisanie i zastosowanie oryginalnego na gruncie polskim

narzędzia, jakim jest nawigator wyborczy (Voting Advice Applications - VAA). Włączając się w stosunkowo niedawno podjętą na ten temat dyskusję naukową Habilitantka dowiodła, że nawigatory wyborcze mogą służyć tworzeniu alternatywnej przestrzeni politycznej, w której komitety alternatywne wobec tych mainstreamowych mogą wyraźnie mogą zaznaczyć swoją obecność i w nowoczesny sposób komunikować się z wyborcami (głównie najmłodszymi).

Należy jednoznacznie stwierdzić, że realizacja tak dużej liczby krajowych i międzynarodowych projektów badawczych pozwoliła Habilitantce na osiągnięcie dwóch założonych celów badawczych: na określenie partii mniejszościowych i podmiotów niepartyjnych, istotnych z punktu widzenia zmian zachodzących w badanych systemach partyjnych oraz oceny ich relewancji w systemie partyjnym i politycznym. Jak wspomniano wyżej, szczególna wartość przeprowadzonych badań – poza elementami już opisanymi – polega na ich przeprowadzeniu w warunkach szczególnie sprzyjających zmianom politycznym, czyli w czasie trwania globalnego kryzysu gospodarczego. Rzetelne obserwowanie i analizowanie zjawisk społecznych i politycznych przy zastosowaniu odpowiednio dobranych metod i narzędzi niewątpliwie przyczyniło się do lepszego zrozumienia procesów politycznych przebiegających na obrzeżach głównych nurtów polityk państwowych, a przez to do lepszego zrozumienia zmian zachodzących we współczesnych systemach politycznych.

Jak zaznaczyła sama Habilitantka, podejmowanie kolejnych wyzwań badawczych było możliwe głównie dzięki pozyskaniu partnerów zagranicznych, budowie zespołów badawczych, licznym szkoleniom i kursom, kwerendom bibliotecznym, konsultacjom w wiodących europejskich ośrodkach naukowo-badawczych oraz dzięki środkom pozyskanym w drodze konkursów indywidualnych i zespołowych. Fakt dziewięciokrotnego występowania w roli kierownika projektu oraz trzykrotnego w roli wykonawcy w przypadku tak młodej badaczki należy uznać za osiągnięcie imponujące i zasługujące na najwyższe słowa uznania. Dokonując oceny merytorycznych osiągnięć naukowych Pani dr. Dominiki Kasprowicz trzeba również wskazać na fakt, że uzyskane przez nią wyniki wielokrotnie były prezentowane na międzynarodowych konferencjach, kongresach, seminariach eksperckich oraz letnich szkołach, a także doczekały się

publikacji w postaci monografii, czasopism naukowych i rozdziałów w pracach zbiorowych.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego Habilitantki

Na pozostały dorobek naukowo badawczy Habilitantki składa się jeszcze jedna monografia, przygotowana wspólnie z dr hab. Agnieszką Hess, dziewięć artykułów w czasopismach i rozdziałów w książkach (siedem z nich przygotowanych samodzielnie i dwa we współpracy z uznanymi naukowcami, w tym trzy ogłoszone w języku angielskim) oraz jedna recenzja.

Poza dwunastoma projektami badawczymi, wymienionymi w opisie głównego osiągnięcia naukowego, Habilitantka uczestniczyła także w wieloletnim projekcie badawczym, realizowanym przez prof. dr hab. Krzysztofa Łabędzia. Była również uczestniczką licznych krajowych i międzynarodowych kursów i szkoleń, które niewątpliwie wzbogaciły wiedzę oraz warsztat metodologiczny badaczki.

Zgodnie z danymi bibliometrycznymi, podanymi za programem *Publish or Perish*, indeks Hirscha wynosi 3, a liczba cytowań - 18. W przypadku tak młodej badaczki jest to wynik bardzo dobry. Jedyna uwaga, jaką mogę w tym miejscu zgłosić to fakt, że w dniu ukończenia niniejszej recenzji liczba cytowań (wg. programu *Publish or Perish*) wynosiła już 19, a nie 18.

4. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej Habilitantki

Praca naukowo-badawcza Pani dr. Dominiki Kasprowicz wiąże się ściśle z prowadzoną przez nią pracą dydaktyczną. Składają się na nią wykłady, konwersatoria i seminaria w języku polskim i angielskim z następujących przedmiotów: *Projektowanie przekazu, Populizm — między stylem a ideologią, Modele zachowań wyborczych, Partie i systemy partyjne, Populistyczna skrajna prawica w Europie, Wprowadzenie do komunikacji politycznej, Polski system polityczny, Metody ilościowe w naukach społecznych, Populist radical right parties in the CEE* oraz *Triple transition in Poland*.

Problemy podejmowane w pracy naukowo-badawczej były też popularyzowane przez Habilitantkę podczas 7 staży dydaktycznych Erasmus+, realizowanych w latach 2010-2017

oraz w trakcie wymiany międzynarodowej, w czasie realizacji serii wykładów na University of Pittsburgh (USA) w latach 2012—2017.

Między styczniem i marcem 2013 roku Pani dr Dominika Kasprovicz przeprowadziła wykłady gościnne w ramach programu Masters in European Studies na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej — ISP Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyniki uzyskanych badań zostały także upowszechnione w zdalnej formie kursu e-learningowego, udostępnionego na platformie Moodle, pt. *Między komunikacją a perswazją, czyli jak skutecznie komunikować*.

Pani dr Dominika Kasprovicz obejmowała opieką naukową promotora siedmiu studentów studiów licencjackich na kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne (IP UP). Wielokrotnie była opiekunem roku (IP UP) oraz opiekunem Koła Naukowego (IP UP, 2006—2007), z którym organizowane były spotkania z przedstawicielami mediów i politykami oraz zagranicznymi wykładowcami, a także naukowe obozy wyjazdowe. W Instytucie Politologii UP pełniła także funkcję opiekuna praktyk studenckich.

W roku 2016 została promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim Pana mgr. Kamila Stolaraka, przygotowującego dysertację pt.: „Europeizacja systemu politycznego II Republiki Greckiej” (data otwarcia przewodu doktorskiego: 24 czerwca 2016 r., Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, promotor: prof. dr hab. Katarzyna Sobolewska-Myślik).

W zakresie działalności organizacyjnej Pani dr Dominika Kasprovicz prowadziła regularne prace organizacyjne w Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego, a następnie Instytucie Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Między innymi pełniła funkcję członka zespołu ds. badań ewaluacji i promocji Instytutu Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, kierownika zespołu ds. współpracy zagranicznej IDMiKS oraz wieloletniego członka komisji rekrutacyjnej.

Habilitantka brała również czynny udział w pracach komitetów organizacyjnych krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych (np. w 2015 roku współorganizowała panel międzynarodowy pt. *VAA — Voting Advice Applications* w trakcie III Kongresu Politologii w Krakowie, w roku 2013 organizowała na Uniwersytecie

Pedagogicznym im. KEN w Krakowie międzynarodowe seminarium pt.: *SPACE — Socio-political alternatives in Central Europe*)

Ważnym elementem dorobku Habilitantki jest praca na rzecz popularyzacji nauki. W ramach tej aktywności na uwagę zasługuje organizacja pobytu naukowego dr. Uwe Serdulta z Centrum Badań nad Demokracją Bezpośrednią z Uniwersytetu w Zurychu w Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie w oraz seria zajęć dydaktycznych w dwóch edycjach studiów podyplomowych pn. *Wirtualizacja przestrzeni edukacyjnej*, realizowanych w ramach seminariów eksperckich z tematyki „Social learning”. Na działalność w tym obszarze składa się także organizacja licznych spotkań studentów z przedstawicielami Sejmu, Senatu oraz organizacji pozarządowych i mediów, jak również prowadzenie szkoleń z zakresu metodologii dla pracowników i doktorantów Wydziału Humanistycznego UP w Krakowie.

Pani dr Dominika Kasprovicz jest autorką kilku ekspertyz (w tym min. *Ekspertyzy dot. badań rynku politycznego dla Komitetu Wyborczego Platformy Obywatelskiej w wyborach samorządowych 2014 w Małopolsce, State, NGO, czy Towards Right Wing Extremism in Poland — Between Prevention and Restrictions* Jest także recenzentem wydawniczym publikacji: *Political parties and nationalism in Visegrad countries* (Wyd. International Institute of Political Science of Masaryk University, Brno 2010 ss. 175.)

Istotnym elementem dorobku Habilitantki jest udział w panelach eksperckich i konkursowych. W roku 2017 została członkiem międzynarodowego panelu eksperckiego w ramach projektu: *Back to the National Roots? The Role and Impact of the Radical/ Right in Eastern Europe Today*, prowadzonego przez Uniwersytet w Viadrinie, a w roku 2016 międzynarodowego panelu eksperckiego w ramach projektu: *The inclusiveness of political parties around the world — in their policy positions, organizational structures, and electoral strategies*, realizowanego przez Uniwersytet w Bristolu.

Od roku 2009 do 2014 należała do Zespołu Konsultantów Merytorycznych Stowarzyszenia Willa Decjusza w Krakowie, opiniując takie projekty jak: *Polish-British Round Table, Visegrad Summer School, Weimar Triangle Conference, the National Multicultural Education Project „Nasza Europa” (Our Europe)*.

W latach 2014—2015 brała udział w charakterze eksperta w projektach Fundacji Batorego.

Dokonywała także merytorycznej oceny projektów w ramach 7. Programu Ramowego Marie Curie Programme, w międzynarodowym panelu Recenzentów SASPRO Mobility Programme Słowackiej Akademii Nauk.

Od roku 2016 jest recenzentem wydawniczym „Rocznika Administracji Publicznej” (e-ISSN 2449-7800 p-ISSN 2449-7797, wyd. Uniwersytetu Pedagogicznego), i członkiem redakcji — redaktorem tematycznym czasopisma „Political Preferences” (p-ISSN: e-ISSN: 2449-9064, wyd. Uniwersytetu Śląskiego).

W roku 2017 była recenzentem pracy doktorskiej pt. *The Perception of national identity by political parties and its development in the context of European political space in the Czech Republic, Poland, and Slovakia between 2004 and 2013*, przygotowanej przez Michała Vita na Uniwersytecie w Brnie, pod kierunkiem prof. Vita Hlouska.

Wyniki przeprowadzonych badań Habilitantka prezentowała nie tylko w publikacjach naukowych, ale także w artykułach publicystycznych i popularyzatorskich. Do najważniejszych czasopism, na łamach których ukazały się artykuły przygotowane przez Panią dr. Dominikę Kasprovicz należy zaliczyć: „Visegrad Insight”, „LIBERTE!” „Kulturę Liberalną” , „Res Publica Nova”, „Tygodnik Powszechny” oraz „Eurozine”. Publikacje dotyczące ustaleń naukowych badaczki można też odnaleźć na stronach portali internetowych, takich jak np. Instytut Obywatelski.

Habilitantka odbywa również regularne konsultacje merytoryczne dla studia tłumaczeń Sapientia, jestem komentatorem stacji radiowych RMF i Radio Kraków oraz dzienników zagranicznych, np. „The Wall Street Journal”.

Pani dr Dominika Kasprovicz jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (PTNP) oraz International Political Science Association (IPSA).

5. Wnioski

Jednoznacznie stwierdzam, że zarówno przedstawiona do oceny dokumentacja, scharakteryzowana jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zm.), jak i pozostały dorobek naukowo-badawczy, organizacyjny i dydaktyczny nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że przyszło mi ocenić badaczkę oryginalną merytorycznie, perfekcyjną metodologicznie oraz niezwykle pracowitą.

Dorobek naukowy, przedłożony przez Panią dr. Dominikę Kasprowicz jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zm.) uważam za wnoszący istotny wkład w rozwój nauki w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce, a tym samym za spełniający wszelkie wymagania stawiane w tym względzie przez przepisy prawa. Szczególnie doceniam kolejne próby podejmowania tematów często marginalizowanych przez badaczy współczesnych systemów partyjnych i politycznych, lecz niezwykle ważnych dla wyjaśniania zmian w nich zachodzących. Na osobne słowa uznania zasługuje także dbałość o właściwy dobór metod, narzędzi i technik badawczych (często pionierskich na gruncie polskim), precyzyjnie dobieranych przed podjęciem każdego wyzwania naukowego.

Zamieszczone powyżej uwagi pozwalają mi na sformułowanie jednoznacznie pozytywnej opinii w przedmiocie nadania Pani dr. Dominice Kasprowicz stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce.

Wnoszę o dopuszczenie Habilitantki do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Małgorzata Myśliwiec